

Gevaarherkenning

Doelgroep

Leerlingen van de 2de graad SO

Materiaallijst

- Bijlage met foto's van voertuigen
- Werkblad
- Beamer en internetverbinding

Beginsituatie

Leerlingen van de tweede graad staan op een kantelpunt op het vlak van keuze van vervoersmiddelen. Blijven ze bij de vertrouwde fiets of schakelen ze over naar meer uitdagende manieren om zich te verplaatsen (bromfiets, elektrische fietsen en steps)? Waar moeten ze dan rekening mee houden en hoe houden ze het veilig onderweg?

Lesdoel

- De leerlingen verwoorden de risico's van het gebruik van gemotoriseerde voertuigen zoals een bromfiets, elektrische fietsen en steps.
- De leerlingen kiezen de veilige uitrusting als bestuurder en als passagier.

Les

Intro: mijn ideale vervoersmiddel, of toch niet?

Hang de afbeeldingen van vier vervoersmiddelen op in de klas: bromfiets klasse B, snelle elektrische fiets (speedpedelec), elektrische step en een gewone fiets.

Vraag aan de leerlingen om bij het vervoersmiddel te gaan staan dat ze voor zichzelf ideaal vinden (de kostprijs telt niet mee). Waarom kiezen de leerlingen voor een bepaald vervoersmiddel?

Vraag nu aan de leerlingen om bij het vervoersmiddel te gaan staan dat volgens hen het veiligst is. Vraag opnieuw naar argumenten maar geef nog geen oplossing.

Kennistest

Lees de volgende uitspraken voor. De leerlingen moeten telkens bij het vervoersmiddel gaan staan waarop de uitspraak van toepassing is.

1. Op dit vervoersmiddel mag de bestuurder kiezen om een speciale fietshelm of een bromfietshelm te dragen.
→ **Antwoord:** op een speedpedelec moet de fietshelm de slapen en het achterhoofd extra beschermen
2. Met dit vervoersmiddel loop je het grootste risico op een dodelijk ongeval.
→ **Antwoord:** bromfiets
3. Met dit vervoersmiddel mag je meerijsen als passagier wanneer je chauffeur 18 jaar is.
→ **Antwoord:** bromfiets
4. Met dit voertuig mag je maximaal 25 km/h rijden.
→ **Antwoord:** elektrische step
5. 80% van de verkeersslachtoffers met dit vervoersmiddel zijn jongens.
→ **Antwoord:** bromfiets

Conclusie:

Uit de antwoorden blijkt dat de bromfiets veruit het meest risicovolle vervoermiddel is. Hebben de leerlingen daar een verklaring voor? Noteer ze even.

Veilig of niet?

Wat betekent het wanneer een vervoersmiddel risicovoller is dan een ander? De risico's zijn een weergave van het aantal slachtoffers. Maar wie of wat veroorzaakt die slachtoffers? Er zijn aanduidingen dat (vooral mannelijke) bromfietzers en gebruikers van elektrische tweewielers vaker dan bv. fietsers zelf verantwoordelijk zijn voor ongevallen. Dit heeft te maken met de risico's die ze willen nemen.

Hoe sneller, hoe beter, toch?

Toon deze clip van iemand die een gewone elektrische fiets wilt aankopen.

Vraag: Wie zou een elektrische fiets, step of een bromfiets aankopen als je weet dat die sneller kan gaan dan de maximaal toegelaten snelheid? Laat de leerlingen stemmen.

Waarom zouden ze het wel doen en waarom zeker niet? Is er een verschil tussen jongens en meisjes?

Snelheid opdrijven

Een gewone elektrische fiets en een bromfiets klasse A zijn begrensd tot 25 km/h. Voor een bromfiets klasse B is dit 45 km/h. Er zijn tal van manieren om de snelheid te verhogen. Ze zijn vaak vrij te koop maar je mag ze niet gebruiken. De straffen gaan van boetes tot inbeslagname en de gevolgen bij een ongeval kunnen zwaar zijn. Er is een kans dat je verzekering niet tussenkomt.

Begrijpen de leerlingen deze strenge straffen of vinden ze het opdrijven niet gevaarlijk?

Vraag: als de snelheid van een bromfiets verdubbelt, wat gebeurt er dan met de (rem) afstand om tot stilstand te komen vanaf het moment dat je in de remmen knijpt?

- a. de remafstand verdubbelt
- b. de remafstand verdrievoudigt
- c. de remafstand verviervoudigt

Laat de leerlingen stemmen.

Vraag: kennen de leerlingen nog andere gevolgen wanneer de snelheid verhoogt?

Antwoorden:

- Andere weggebruikers hebben minder tijd om je op te merken.
- Sommige onderdelen (bv. remmen) zijn niet ontworpen voor hogere snelheden.
- De bestuurder heeft geen ervaring met de hogere snelheid.

Veilig voor- en achterop

Vraag: Wie reed er al eens mee als passagier op een bromfiets? Hoe is dat verlopen?

Geef de leerlingen nu het werkblad met de afbeeldingen van 4 voertuigen:

Antwoorden:

Fiets en elektrische step:

- Wettelijk verplicht: 10
- Veilige uitrusting: 1, 7, 8

Speedpedelec:

- Wettelijk verplicht: 1 of 3, 10
- Veilige uitrusting: 4, 7, 8

Bromfiets:

- Wettelijk verplicht: 3 (voor bestuurder én passagier), 2 en 9 (tenzij bromfiets gekeurd is zonder die onderdelen), 10
- Veilige uitrusting: 4, 5, 6, 7, 8

Opdracht 1:

Noteer bij elk vervoersmiddel het nummer van het item dat:

- wettelijk verplicht is
 - de veiligheid van de bestuurder én de passagier kan vergroten
1. Fietshelm	6. Lange broek
2. Richtingaanwijzers	7. Zonnebril
3. Brommerhelm	8. Fluoehesje
4. Handschoenen	9. Spiegel
5. Stevige schoenen	10. Bel of claxon

.....

.....

.....

.....